www.kurdistannet.org
23:00 9-7-2006بەکاتی ناوەندی ئەوروپا

قاسملو.. کەڵە پیاوی مێژوو ... هیوا ناسیح .

سویسرا

hiwanaseh@hotmail. com

پێم وایە (ڕەسول هەمزەتۆڤ) ە کە دەڵێت (هەر) گەلێک بە سەرکردەکانیدا بناسە. ( )، سەرکردە واتە کەشتییەوانی چارەنوسی ئەو گەلە، واتە دروستکەر و بنیادنەری مێژووی، ئەندازیاری ڕەنگرێژی تانوپۆی داهاتووی، شارەزا و (ڕێناس) ی تونێلە تاریک و ئاڵۆزەکانی سیاسەت و تاکە شۆڕەسواری هات و نەهاتی. ئەگەر بۆ گەلانی سەربەخۆی جیهان سەرکردە ئەو واتایانە بگەیەنێت، ئەوا بۆ گەلێکی بێبەش کراو و دابەش و داگیرکراو و هەمیشە سەرکوتکراوی وەک کورد زیاد لە مانا و مەغزایەک هەڵدەگرێت و ڕەهەندێکی زیاتری هەیە.

من بەش بە حاڵی خۆم، لە ژیانمدا بۆ مەرگەساتی کەم کەس گریاوم، بەڵام کارەساتێک لەوانەی زۆر هەژاندمی و لە دڵەوە گریاندمی مەرگی ناوادە و شەهیدکردنی حیزفرسەتانە و ناجوامێرانە و نامەردانەی د. قاسملو بوو. ئاخر من سەرەڕای ئەوەی لە ناوەڕاستی هەشتاکاندا کتێبی (کوردستان و کورد) ەکەی ئەم گەورەپیاوەم خوێندبووەوە، کە باشترین لێکۆڵینەوەی ئەکادیمی و زانستی بوو لە سەر کورد، بەردەوامیش لە ڕێگەی ڕادیۆی حزبی دیموکراتەوە ئاشنای بیروبۆچون و کەسایەتی قاسملوی نەمر بووم، ئەویش لە ڕێگەی ئەو وتارانەی کە دەینوسین و ئەو چاوپێکەوتنانەی کە لەگەڵیدا ساز دەکران.

قاسملو یەکێک لە دیارترین و هەڵکەوتوترین ڕابەر و سەرکردەی کورد بوو، ئەم مەزنە مرۆڤە لە هۆڵەکانی زانکۆدا مامۆستایەکی بەویقار و فەیلەسوفێکی شارەزای زانستی ئابوری، لە نێو کەژ و کێوەکاندا پارتیزان و سەرکردەیەکی مەیدانیی خاکی و پێشمەرگەیەکی وریای بەرەی شەڕ و پێکدادان، لە میانی کۆبونەوە و کۆنفراسەکاندا دیپلۆماتێکی شارەزا و کارامە و ڕامیار و ڕۆشەنبیر و دووربین و هۆشمەند، لە هۆڵەکانی شانۆ و کۆنسێرتی موسیکی هەندەراندا شانۆیار و هونەردۆست و گوێگرێکی بەسەرنج و سەلیقەی سیمفۆنیاکانی باخ و بتهۆڤن و مۆزارت. لە گفتوگۆی نێو حزبە کوردستانییەکاندا غەمخۆر و ڕابەرێکی بە مشور و لێوەشاوە، لە کۆڕ و کۆبونەوەی حزبی و جەماوەریدا، وتاردەرێکی ڕەوانێژ و باڵا ئاست و کارامە، لە کاری سیاسیدا فرەزمانزان و بیریار و بەئاکار و دیموکراتخواز و بیرتیژ، لە گفتوگۆی دۆستانە و هاوڕێیانەدا کۆمەڵایەتی و قسەخۆش و پڕبابەت، لە نووسیندا ڕەوانووس و باڵادەست و بیرمەند، لە چالاکی شۆڕشگێرانەدا قاڵبوی خەبات و تێکۆشان، لە کوردایەتیدا

کوردستانییەکی پێشکەوتوخواز، لە ئەدەبدا خوێنەرێکی شارەزا و ئەدەبدۆست، بوو. کورت و کرمانج ئەم مرۆڤێکی ئاسایی نەبوو بەڵکو شێرکۆ بێکەس گوتەنی ئەو (گوڵەشەستپەڕەی بەهرە) بوو.

ئەم وەسف و ستایشانەی سەرەوە هی نوسەری ئەم وتارە نییە، بەڵکو هی کەسانی وەک هێمن و هەژار و عەبدوڵای حەسەن زادە و د. کەمال مەزهەر و د. عیزەددین مستەفا ڕەسوڵ و د. مارف خەزنەدار و ڕۆژنامەنوسی بەناوبانگی ئێران عەلیرەزا نوریزادە و کریس کۆچێرای نوسەری گەورەی بیانی و د. بێرنارد کوشنەری وەزیری پێشوی کاروباری مرۆڤایەتی فەڕەنسا یە، بە جۆرێک ئەمەی دواییان نازناوی (پێغەمبەری ئاشتی) بە قاسملو دابوو.

کاک ڕەحمان (وەک هاوسەنگەرانی خۆی پێیان دەگوت) تا ئەو سەردەمەی خۆی ناسراوترین ڕابەر و سەرکردەی کورد بوو لە جیهاندا، ژمارەیەکی یەکجار زۆر کەسانی دیپلۆمات و سیاسەتمەدار و نوسەر و ڕوناکبیر و ڕۆژنامەنوسانی لە سەرتاسەری جیهاندا دەناسی و پەیوەندی دۆستایەتیی و هاوڕێیەتی گەرمی لەگەڵیاندا هەبوو. هەر بە هەوڵ کۆششی ئەم بوو کە حزبی دیموکرات، وەک یەکەم حیزب لە مێژووی کورد دا، بووە ئەندامی ڕێکخراوی سۆسیال ئینتەرناسیۆنالی جیهانیی. تاکە ڕابەری کورد بوو کە لە ئەوروپا خوێندبێتی زیاتر لە حەوت زمان بە باشی بزانێت، تاکە سەرکردەی کورد بوو کە کاندید کرابوو بۆ خەڵاتی ئاشتیی نۆبڵ. ناوبراو چل ساڵ بێ دابڕان لە ناو حزبی دیموکراتدا کاری کرد و هەژدە ساڵیش سکرتێری ئەم حزبە بوو.

هەڵبەت لێرەدا دەبێت ئەوەش بگوترتێت، کە قاسملوش وەک هەر سەرکردەیەکی سیاسی تر لەپاڵ ئەو هەموو لێهاتویی و زانایەتییەیدا (مەعسوم) نەبووە و بە سەر هەڵەشدا کەوتوە، گەورەترینیشیان بە ڕای من ئەو خۆشباوەڕی و دڵپاکی و متمانەیەی بووە بە دوژمن و داگیرکەرەکەی، کە ئەنجامەکەی بە داخەوە کارەساتی شەهیدبوونی خۆی و هاوڕێکانی لێکەوتەوە. بەڵام گرنگ ئەوەیە کە هەڵەکانی لە ئەنجامی دڵسۆزی و کارەوە بووە نەک بە مەبەست و نیاز. جێگەی داخە تا ئێستا هیچ لێکۆڵینەوەیەکی ئەکادیمی و زانستی نە لەسەر چۆنێتی شەهید بوونی وە نە لەسەر کار و خەبات و نووسینەکانی ئەم سەرکردەیە نەکراوە، کە ئەمانە بابەتی چەندان نامەی ماستەر و تێزی دکتۆران.

بە داخەوە ئەم کەڵە سەرکردەیەی کورد لە بەرواری1989/7/13 لە سەر مێزی گفتوگۆ لەگەڵ نوێنەرانی جمهوری ئیسلامی ئێراندا لە ڤییەننای پایتەختی نەمسا (ئوێستریش) بە هاوڕێیەتی عەبدوڵای قادری ئەندامی کۆمیتەی سەرکردایەتی حزبی دیموکرات و فازڵ مەحمود ڕەسوڵ نوسەر و مامۆستای زانکۆ، تیرۆر کران. ئەوەی جێگەی داخ و کەسەریشە تا ئێستا دۆسیەی ئەم کارەساتە لەبەر بەرژەوەندی ئابوری و سیاسی دیزە بەدەرخۆنە کراوە و نهێنیەکانی لە لایەن حکومەتی نەمساوە شاردراونەتەوە.

تیرۆرکردنی نامەردانە و ناجوامێرانەی ئەم شەهیدانە لە کۆتایی سەدەی بیستەمدا و لە کاتی گفتوگۆدا جارێکی تر سەلماندیەوە، دوژمنانی کورد زۆر لەوە دڕندەترن کە بیری مرۆڤ بۆی دەچێت و بۆ شکست پێ هێنانی کوردیش کۆ لە هیچ ڕێگایەکی ناڕەوا و نامرۆڤانە ناکەنەوە هەروەها خاوەنی هیچ بەها و ڕەوشتێکی سیاسی نین. قاسملو هەر لە کیس حزبی دیموکرات و کوردی ڕۆژهەلأت نەچوو بەڵکو لە کیس هەموو گەلی کوردستان چوو، بگرە ڕۆژهەلأتی ناوەڕاست یەکێک لە دیموکراتخواز و تێکۆشەر و چەپە پێشکەوتوخوازە دەگمەنەکانی لەدەستدا. لە یادی حەڤدە ساڵەی شەهیدکردنی ڕابەر و سەرکردە د. قاسملو و هاورێکانیدا هەزاران سلاو درود بۆ گیانی پاکیان و گۆڕەکانیان پڕ لە گوڵ و روناکی بێت.

لە کۆتایی دا دەمەوێت بەم چەند دێڕە لە پەخشانە شیعرەکەی شاعیری گەورەی کورد شێرکۆ بێکەس، کە لە یادی دە ساڵەی شەهید بوونی د. قاسملو دا گوتویەتی وتارەکەم تەواو بکەم..

زەمان چۆن و چەند ئەڕوا با بڕوا
قاسملو بووە بە ئاو
ئاخر ئاو چۆن لە یاد ئەکرێ؟
قاسملو بووە بە هەتاو..
ئاخر هەتاو چۆن بیر دەچێتەوە؟
قاسملو بووە بە کۆتر..
ئاخر کۆتر چۆن ناو دڵمان بەجێ دێڵێ؟
قاسملو بووە بە هەواری ئازادی
ئیتر هەواری ئازادی چۆن ئەمرێ؟

سەرچاوەکان/
- مستەفای مەعروفی، ڕۆژنامەی ئاسۆ، ژ 113ی 2005/7/14
- مانگنامەی کوردستان ژ 20 ی 1999/7/13